

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (HE 48/2026 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 10/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 1 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 §:n 3 momentti, 12 ja 15 §, 18 §:n 1 momentin 1 kohta, 26 §:n 2 momentti, 27 §:n 2 momentti, 33 §:n 4 momentti, 35 §:n 1 momentti ja 36 §:n 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 27 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myös eläinterveyssäännösten 4 artiklan 11 alakohdassa tarkoitettujen lemmikkieläinten ja muiden samaan lajiin kuuluvien eläinten, jäljempänä *lemmikkieläimet*, tunnistamiseen ja rekisteröintiin.

Eduskunnan vastaus EV 78/2026 vp

8 §

Yleiset vaatimukset eläinten tunnistamisesta

Toimija vastaa omistuksessaan tai hallinnassaan olevien eläinten tunnistamisesta 9—14 §:n mukaisesti. Toimija vastaa 9—12 §:ssä tarkoitettuja eläimiä koskevien tässä laissa ja eläinterveys säännöstyössä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta rekisteriin. Toimijan ja lemmikkieläinten pitäjän lemmikkieläinten tunnistamista ja tietojen ilmoittamista koskevista vastuista säädetään 15 §:ssä.

11 §

Sikaeläinten tunnistaminen

Lisäksi sikaeläin merkitään aina ennen teuraskuljetukseen luovuttamista tatuoimalla lähtöpitopaikan merkintätunnus vähintään yhdelle puolelle eläimen keskiselän tai kyljen aluetta tai asettamalla korvamerkki, josta käy ilmi lähtöpitopaikan pitopaikkatunnus (*teurasmerkintä*). Teurasmerkinnän tulee olla luettavissa. Jos eläin luovutetaan teuraskuljetukseen suoraan syntymäpitopaikasta tai hyväksytyyn tuotantoketjun pitopaikasta 9 kuukauden kuluessa syntymästä, riittää, että eläin merkitään yksinomaan teurasmerkinnällä. Eläinterveys säännöstyössä tarkoitetuille tuotantoketjuille tulee hakea hyväksyntä Ruokavirastolta. Ruokavirasto pitää luetteloa hyväksymistään tuotantoketjuista. Hyväksynnän peruuttamiseen sovelletaan, mitä tämän lain 34 §:ssä säädetään rekisteröinnin peruuttamisesta.

12 §

Hevoseläinten tunnistaminen

Hevoseläimet merkitään eläimen tunnistuskoodin sisältävällä mikrosirulla.

Hevosen saa merkitä mikrosirulla eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetussa laissa (29/2000) tarkoitettu eläinlääkäriammattin harjoittaja. Ruokavirasto voi lisäksi hakemuksesta valtuuttaa mikrosirun asettajaksi eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 3 §:n mukaisesti hyväksytyyn kantakirjaa pitävän yhteisön, jonka lukuun toimivilla henkilöillä on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämä pätevyys. Hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan yhteystiedot ja y-tunnus sekä selvitys yhteisön lukuun toimivien tunnustusmerkitsijöiden pätevydestä. Valtuutuksen peruuttamiseen sovelletaan, mitä tämän lain 34 §:ssä säädetään rekisteröinnin peruuttamisesta.

Hevoseläimet tunnistetaan lisäksi maaeläinten pitopaikkoja koskevan delegoidun asetuksen 65 artiklassa tarkoitettulla hevoseläimen elinikäisellä tunnistusasiakirjalla. Tunnistusasiakirjan myöntää Ruokavirasto tai sen tämän lain 26 §:n 2 momentin nojalla tehtävään valtuuttama taho.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään määräajasta, jonka kuluessa hevoseläimen elinikäinen tunnistusasiakirja on haettava. Maa- ja metsätalousministeriön

Eduskunnan vastaus EV 78/2026 vp

asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hevoseläinten merkitsemisestä, tunnistamista ja tunnistusmenetelmistä.

15 §

Lemmikkieläinten tunnistaminen

Koiran haltijan vastuulla on eläimen tunnistusmerkitseminen mikrosirulla, johon sisältyy koiran yksilöivä tunnistuskoodi. Koiran haltijan tulee lisäksi ilmoittaa 30 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin tai Ruokavirastolle rekisteriin merkittäviksi haltijan nimi, henkilötunnus tai y-tunnus, lähiosoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero, mikrosirun tunnistuskoodi ja sen asettamispäivä, muut koiran tunnistustiedot sekä koiran syntymämaa, jos se on muu kuin Suomi. Koiran haltijan tulee ilmoittaa myös rekisteriin ilmoitettujen tietojen muutoksesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tunnistusmenetelmistä, tunnistusasiakirjan tietojen säilyttämisestä sekä rekisteriin ilmoitettavista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä määräajoista.

Koiran, kissan tai fretin saa merkitä mikrosirulla eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetussa laissa tarkoitettu eläinlääkäriammattin harjoittaja. Ruokavirasto voi lisäksi hakemuksesta valtuuttaa mikrosirun asettajaksi muun yhteisön, jonka lukuun toimivilla henkilöillä on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämä pätevyys. Hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan yhteistiedot ja y-tunnus sekä selvitys yhteisön lukuun toimivien tunnistusmerkitsijöiden pätevyydestä. Ruokavirasto pitää luetteloa koirien mikrosirun asettamiseen valtuutetuista yhteisöistä. Valtuutuksen peruuttamiseen sovelletaan, mitä tämän lain 34 §:ssä säädetään rekisteröinnin peruuttamisesta.

18 §

Eräiden eläinten tunnistusasiakirjat toiseen jäsenvaltioon siirtoa varten

Siirrettäessä eläimiä jäsenvaltioiden välillä niiden mukana tulee olla tunnistusasiakirja tai siirtoasiakirja, joilla eläinten siirtokelpoisuus voidaan osoittaa, seuraavasti:

1) koirilla, kissoilla ja freteillä hyväksytyt eläinlääkäriin myöntämä maaeläinten pitopaikkoja koskevan delegoidun asetuksen 71 artiklassa tarkoitettu tunnistusasiakirja, jonka saa Suomessa myöntää eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetussa laissa tarkoitettu eläinlääkäriammattin harjoittaja; tunnistusasiakirjan myöntäjään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen myöntäessään tunnistusasiakirjoja;

26 §

Eräiden tehtävien siirtäminen muulle kuin viranomaiselle

Ruokavirasto voi eläinterveys säännösten 108 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaisesti valtuuttaa toisen elimen tai luonnollisen henkilön antamaan eläintä koskevia tunnistusasiakirjoja ja laatimaan asiakirjamalleja eläinterveys säännösten 110 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Eduskunnan vastaus EV 78/2026 vp

Ruokavirasto voi lisäksi sopimuksen perusteella valtuuttaa eläinjalostustoiminnasta annetun lain 3 §:n mukaisesti hyväksytyyn kantakirjaa pitävän yhteisön hevoseläimiä koskevan tämän lain 30 §:ssä tarkoitetun rekisterin osalta rekisterinpitäjäksi, jolloin rekisteriin ei sovelleta ruokahallinnon tietovarannosta annettua lakia (560/2021). Valtuutuksen antaminen edellyttää, että valvonta-asetuksen 31 artiklassa säädetty edellytykset täyttyvät.

27 §

Tarkastusoikeus

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain toimivaltainen viranomaislainen. Tarkastus voidaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltu syy epäillä toimijan syyllistyneen rikokseen, josta voi seurata vankeusrangaistus, tai sellaiseen 38 §:ssä tarkoitettuun tämän lain rikkomiseen, josta voi aiheutua vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle.

27 a §

Viranomaisen toimet eläinten tunnistamis- ja rekisteröintilainsäädännön vastaisen menettelyn johdosta

Jos eläinten tunnistamis- ja rekisteröintilainsäädäntöä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että niitä noudatetaan.

Viranomaislainen voi kehottaa eläinten tunnistamis- tai rekisteröintilainsäädäntöä rikkovaa välittömästi tai asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Jos havaittu rikkomus on vähäinen ja epäkohta voidaan poistaa tarkastuksen yhteydessä tai ilman, että se edellyttää uusintatarkastusta, valvontaviranomaisen ei tarvitse ryhtyä toimenpiteisiin 6 luvussa tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua päätöstä noudatetaan.

33 §

Rajoitus, kieltä ja muut hallinnolliset toimenpiteet

Kiellon tai rajoituksen asettaminen tai muun hallinnollisen toimenpiteen määrääminen edellyttää, että toimija ei ole viranomaisen kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa korjannut puutetta. Toimivaltaisen viranomaisen on peruutettava antamansa rajoitus, kieltä tai muu hallinnollinen toimenpide heti, kun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että epäkohta on korjattu ja velvoitteita noudatetaan. Tarkastuksen suorittanut viranomaislainen voi asettaa 2 momentissa tarkoitetun kiellon tai rajoituksen ja Ruokavirasto 3 momentissa tarkoitetun kiellon väliaikaisena ilman kehotusta, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle aiheutuvan

Eduskunnan vastaus EV 78/2026 vp

välittömän vaaran vuoksi välttämätöntä. Väliaikainen kieltö tai rajoitus on voimassa, kunnes väliaikaisen päätöksen tehnyt viranomais antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Väliaikaisen kiellon tai rajoituksen asettaneen viranomaisen tulee huolehtia siitä, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytystä.

35 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Ruokavirasto, elinvoimakeskus, kunnaneläinlääkäri ja Tulli voivat tehostaa 32 ja 33 §:n nojalla antamaansa määräystä, rajoitusta, kieltöä tai muuta hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Lisäksi Ruokavirasto voi tehostaa kunnaneläinlääkäriin vastaavaa hallinnollista toimenpidettä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella, jos kunnaneläinlääkäri esittää tätä koskevan virka-apupyynnön.

36 §

Eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu

Ruokavirasto ja elinvoimakeskus voivat määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksun sille, joka:

3) laiminlyö 8—15 §:ssä säädetyn tunnistamisvelvollisuuden taikka 15 §:n 1 momentissa tai eläinterveyssäätöjen 112—115 artiklassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vaaditut tiedot rekisteriin;

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 12 §:n 2 momentissa tarkoitettulla hevosen mikrosirun asettajalla, joka on muu kuin eläinlääkäri, tulee olla mainitussa lainkohdassa tarkoitettu valtuutus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Tämän lain 15 §:n 2 momentissa tarkoitettulla lemmikkieläimen mikrosirun asettajalla, joka on muu kuin eläinlääkäri, tulee olla mainitussa lainkohdassa tarkoitettu valtuutus viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2028.

Eduskunnan vastaus EV 78/2026 vp

Helsingissä 3.6.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri